

2024
tot
2030

Dorpsvisie Tjuchem

Vereniging voor School en Dorpsbelangen

Tjuchem, 18 oktober 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Aanleiding.....	2
Totstandkoming.....	2
Vervolg.....	2
Leeswijzer.....	2
1. Bereikbaarheid.....	3
Analyse.....	3
Speerpunten.....	3
2. Leefomgeving.....	4
Analyse.....	4
Speerpunten.....	4
3. Nutsvoorzieningen en verduurzaming.....	5
Analyse.....	5
Speerpunten.....	5
4. Sport en recreatie.....	6
Analyse.....	6
Speerpunten.....	6
5. Verenigingsleven.....	7
Analyse.....	7
Speerpunten.....	7
6. (Verkeers)veiligheid.....	8
Analyse.....	8
Speerpunten.....	8
7. Voorzieningen.....	9
Analyse.....	9
Speerpunten.....	9
8. Wonen en ondernemen.....	10
Analyse.....	10
Speerpunten.....	10
Projectenlijst.....	11

Inleiding

Tjuchem is ons thuis. Hier wonen we, hier spelen we, hier worden we ouder. Hier sporten we, recreëren we en genieten we van de rust. Met ongeveer 300 inwoners is Tjuchem een klein dorp, maar vergis je niet, er gebeurt van alles. Hier denken we om elkaar, hier vieren we feest en als we iets willen zetten we samen de schouders eronder. Lees maar.

Aanleiding

Om het leed als gevolg van de gaswinningsproblematiek enigszins te verzachten stelt het Rijk 1,15 miljard euro beschikbaar voor Nationaal Programma Groningen. Het programma duurt tot 2030 en heeft als doel het bieden van een betere toekomst voor alle Groningers. Directe aanleiding voor deze nieuwe dorpsvisie is het lokaal programma *Hart voor Midden-Groningen*, onderdeel van Nationaal Programma Groningen. Eén van de projecten binnen dit programma bestaat uit het maken en uitvoeren van dorps- en wijkplannen. Met deze vernieuwde dorpsvisie hopen we veel van de vaak al langer bestaande wensen ten uitvoer te kunnen brengen.

Totstandkoming

Het maken van dorpsvisies is ons niet vreemd. In 2007 waren wij het eerste dorp dat een dorpsvisie aanbood aan het college van B&W van destijds de gemeente Slochteren. Deze eerste dorpsvisie werd in 2017 opgevolgd door de *Dorpsvisie 2017-2027*. Niet veel later kregen we de kans om samen met Steendam een veel bredere gebiedsvisie te ontwikkelen. In samenwerking met Bureau Pau en Estheticon stelde la4sale het *Vergezicht Steendam en Tjuchem* op. De vele beperkingen in verband met COVID-19 zorgden voor lastige omstandigheden, waardoor dit document gevoelsmatig verder van ons af staat. Dat neemt niet weg dat er interessante ideeën in staan die we meenemen naar de toekomst. Deze eerdere visies en alle bijbehorende inspanningen staan dus aan de basis van deze vernieuwde dorpsvisie. Daarnaast en daarna zijn er vele ideeën voorbijgekomen tijdens bijvoorbeeld werkgroepoverleggen, algemene ledenvergaderingen en in e-mailwisselingen. Al deze inbreng is zoveel mogelijk geconcentreerd in de eerste versie van deze nieuwe dorpsvisie. Begin september 2024 is dit document openbaar geworden, zodat iedereen er op kon reageren. Op 16 september en 7 oktober zijn bijeenkomsten geweest, waarna de nodige opmerkingen en aanvullingen zijn verwerkt. De definitieve *Dorpsvisie 2024-2030* stellen we vast tijdens de Algemene Ledenvergadering op vrijdag 18 oktober 2024.

Vervolg

Na vaststelling van deze dorpsvisie zullen we in samenwerking met de gemeente een uitvoeringsagenda opstellen. Na ondertekening gaan we aan de slag met de uitvoering. Met sommige plannen kunnen we gelijk van start en anderen vragen eerst afstemming.

Leeswijzer

We hebben gepoogd er een bruikbaar en compact verhaal van te maken. Per thema volgt eerst een analyse van sterkten, zwaktes, kansen en bedreigingen. De thema's worden op alfabetische volgorde behandeld. Uit deze analyses volgen onze speerpunten, welke aan het eind overzichtelijk worden samengevat in de projectenlijst.

1. Bereikbaarheid

Wij streven naar het behouden en creëren van goede verbindingen in de breedste zin.

Analyse

De bereikbaarheid van ons dorp is van groot belang voor zowel de huidige als toekomstige inwoners. Voor de meeste zaken zijn we immers afhankelijk van voorzieningen in de omringende kernen. Die zijn vooral per auto goed bereikbaar. Veel inwoners hechten aan het behoud van de afslag Geerlandweg. Appingedam en Siddeburen liggen om de hoek en grotere plaatsen als Hoogezand en Groningen bevinden zich binnen 30 autominuten. De bereikbaarheid per openbaar vervoer daarentegen is zeer minimaal. Bewoners noemen vaak (het gemeentehuis in) Hoogezand en het Ommelander Ziekenhuis in Scheemda als bestemmingen die met het openbaar vervoer zeer slecht te bereiken zijn, terwijl een goede verbinding van groot belang is.

De fietsverbindingen met Meedhuizen en Steendam zijn goed. Siddeburen is goed bereikbaar via het Huisweesterbos, echter is deze verbinding door matig onderhoud niet altijd goed en veilig begaanbaar. Het verharderen van dit voet/fietspad zou een enorme verbetering zijn voor deze belangrijke verbinding. Ook de verbinding met Appingedam is voor verbetering vatbaar, aangezien fietsers nu erg moeten omfietsen. Een snellere fietsverbinding met Appingedam zouden we daarom erg toejuichen.

We concluderen dat inwoners van Tjuchem relatief sterk afhankelijk zijn van de auto. Toch kan niet iedereen altijd over een auto beschikken. We onderzoeken daarom graag de mogelijkheden voor een duurzame dorpsauto, eventueel in samenwerking tussen de zes Schilddorpen.

Sterkten	Zwaktes
<ul style="list-style-type: none"> • Relatief centrale ligging • Goede (auto)bereikbaarheid grotere kernen • Fietspaden naar Meedhuizen/Siddeburen	<ul style="list-style-type: none"> • Afgelegen, dus voorzieningen op afstand • Zeer gebrekkige OV-verbindingen (bv. OZG) • Matige fietsverbinding Appingedam • Sterke afhankelijkheid van de auto
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Verdubbeling N33 • Verharderen voet/fietspad Huisweesterbos • Aanleg snelle fietsverbinding Appingedam • Duurzame dorpsauto	<ul style="list-style-type: none"> • Verdwijnen afslag Geerlandweg • Verdwijnen openbaar vervoer

Speerpunten

- 1.1 Verharderen voet/fietspad door Huisweesterbos
- 1.2 Aanleg snelle fietsverbinding naar Appingedam
- 1.3 Onderzoeken duurzame dorpsauto
- 1.4 Behoud van de afslag Geerlandweg
- 1.5 Betere verbindingen in het openbaar vervoer

2. Leefomgeving

Wij streven naar een rustige, aantrekkelijke en veilige leefomgeving.

Analyse

In Tjuchem is het goed toeven. Rust en schone lucht zijn overvloedig aanwezig. We waarderen ons open landschap. De aanplant van grootschalige productiebossen beschouwen we daarom als onwenselijk. Over de vele windmolenparken rondom ons dorp zijn de meeste bewoners niet te spreken. Ze worden als ontsierend beschouwd en de rode verlichting in de avond en nacht wordt door velen als erg hinderlijk ervaren. We verbazen ons erover dat dit nog niet is opgelost. Op nog meer windmolenparken zitten we dan ook niet te wachten.

Dorpsrandpark 't Kooilaand en de andere kleine bossen rondom ons dorp zijn bij velen geliefd. Inwoners genieten van de natuur en van de lammetjes en vinden het belangrijk dat dit behouden blijft. Goed onderhoud is van essentieel belang om deze plekken toegankelijk te houden. Veel bomen zijn aangetast door essentaksterfte, waardoor onveilige situaties en open plekken ontstaan. Sommige inwoners willen graag zelf de handen uit de mouwen steken. We gaan graag met de gemeente in gesprek om te onderzoeken of we met eigen inzet het beheer naar een hoger plan kunnen tillen.

De verdubbeling van de N33 laat lang op zich wachten. Zodra dit project verder wordt opgepakt zullen we ons weer inzetten voor een goede inpassing. Compensatie in de vorm van natuurontwikkeling biedt kansen om de kwaliteiten van onze leefomgeving nog verder te versterken.

Met het sluiten van de gaskraan vraagt de gaslocatie om een andere inrichting. We vinden het vanzelfsprekend dat we hier als dorp bij worden betrokken en verzetten ons tegen de mogelijke komst van een munitiedepot.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Open landschap • Rust • Aantrekkelijke leefomgeving	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Aanwezigheid van zwerfvuil • Weinig te beleven voor de jeugd
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Compensatie voor verdubbeling N33 • Kwaliteitsimpuls Koopmansbos/Kooilaand • Herinrichting gesloten gaslocatie	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Overlast door en na verdubbeling N33 • Uitbreiding windmolenparken • Mogelijke komst munitiedepot

Speerpunten

- 2.1 Kwaliteitsimpuls beheer bossen, eventueel met beheergroep
- 2.2 Onderhoud en uitbreiding begrazing 't Kooilaand
- 2.3 Vernieuwen komportalen dorpsentrees
- 2.4 Geen uitbreiding windmolenparken
- 2.5 Passende herinrichting gaslocatie (geen munitiedepot)

3. Nutsvoorzieningen en verduurzaming

Wij streven naar het verbeteren van de kwaliteit van nutsvoorzieningen en een aardgasvrij Tjuchem.

Analyse

Ondanks onze beperkte invloed willen we benadrukken hoe belangrijk goede nutsvoorzieningen zijn. Snel internet staat bij de meeste mensen met stip als wens op nummer 1. Voor steeds meer toepassingen is snel internet een vereiste. Ontwikkelingen, bijvoorbeeld in de zorg, maken een snelle internetverbinding steeds belangrijker. Ook (boeren)bedrijven worden steeds afhankelijker van snel internet. Waar het in de kern van het dorp vooral een kwestie van (ontzettend veel) tijd lijkt, is het voor het buitengebied nog onzekerder of en wanneer het snelle internet beschikbaar komt. Kortom, het ontbreken van snel internet is niet alleen vervelend, maar vormt een serieuze kwetsbaarheid.

Kwetsbaar is ook het elektriciteitsnet, dat onvoldoende berekend is op de energietransitie. Samen met Steendam zijn we een proeftuin binnen het programma aardgasvrije wijken (PAW, tegenwoordig NPLW). De overgang naar aardgasvrij gaat gepaard met een veranderende energiebehoefte. Waar het gasverbruik afneemt, groeit de vraag naar elektriciteit. Op steeds meer adressen wordt ook elektriciteit opgewekt. Waar vraag en aanbod niet goed op elkaar zijn afgestemd ontstaat congestie en neemt de kans op storingen toe. We willen graag onderzoeken hoe we hier een positieve bijdrage aan kunnen leveren, bijvoorbeeld door energie tijdelijk op te slaan. Een idee wat hier mogelijk op aansluit is het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's bij de Velemansdroom.

De Velemansdroom en de Plaaisterploats worden versterkt en verduurzaamd. Door het benutten van koppelkansen beperken we het gebruik van gas zoveel mogelijk en verlagen we de energielasten. De dorpshuizen zijn als eerste in beeld als we overgaan tot een pilot met (thuis)batterijen.

De openbare verlichting zien we graag vervangen worden door LED.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Glasvezel reeds gedeeltelijk aangelegd	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Ontbreken van goede internetverbinding • Capaciteit van het elektriciteitsnet • Afhankelijkheid van gas
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Vervangen openbare verlichting door LED • Pilot opslaan van opgewekte energie	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Verdere vertraging aanleg glasvezel • Toename van netwerkproblemen • Verhoging van de energieprijzen

Speerpunten

- 3.1 Dorppilot voor het opslaan van energie
- 3.2 Verduurzamen van de dorpshuizen, liefst aardgasvrij
- 3.3 Vervangen openbare verlichting door LED
- 3.4 Aanleg snel internet
- 3.5 Verbeteren van het elektriciteitsnetwerk

4. Sport en recreatie

Wij streven naar het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid door sport en ontspanning.

Analyse

Door teruglopende ledenaantallen zijn de laatste jaren helaas veel sporten uit Tjuchem verdwenen. Op dit moment bestaat het sportaanbod uit poolbiljarten, tennis, tafeltennis, bewegen voor ouderen (B.V.O.) en yoga. Pogingen om meer en jongere leden aan te trekken hebben weinig resultaat gehad. In overleg met de sportclub willen we het aanbod zo goed mogelijk afstemmen op de vraag.

Er zijn nu te weinig tennislleden om de banen goed te onderhouden. Als dit niet verandert zullen we moeten nadenken over sanering en eventuele alternatieve invullingen. Mogelijk willen we de locatie geschikt maken voor andere activiteiten. Hiervoor is meer onderzoek en overleg nodig.

Er ligt helaas niet vaak ijs, maar de animo voor het schaatsen blijft groot. De elektriciteitskast is aan vervanging toe. Daarnaast moet het talud om de ijsbaan worden hersteld. De kano/vissteiger en de zwemsteiger moeten worden vervangen. Dat geldt ook voor de beschoeiing en de aanmeerplaatsen bij de botenclub. Een goede samenwerking met het waterschap is vereist.

Onze omgeving leent zich goed voor allerlei vormen van recreatie, zoals wandelen en fietsen. Het plaatsen van enkele picknicksets en informatieborden met bijzonderheden over Tjuchem kan ons dorp nog aantrekkelijker maken voor recreanten. Het zou fijn zijn als de graspaden in de bossen vaker gemaaid worden. De graluxpaden verdienen een opknopbeurt. Voor alles geldt dat goed en tijdig onderhoud een voorwaarde is voor het in stand houden van voorzieningen.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Aantrekkelijke omgeving • Aanwezigheid wandel- en fietspaden • Nabijheid van het Schildmeer	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Achterstallig onderhoud paden en steigers • Beperkte sportmogelijkheden jeugd
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Opwaarderen openbare ruimte • Vervangen kano/vis- en zwemsteiger • Aanpakken aanmeerplaatsen botenclub	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Verdwijnen van voorzieningen

Speerpunten

- 4.1 Aanpak tennisbaan, inclusief eventuele sanering en herinrichting
- 4.2 Vervangen elektriciteitskast ijsbaan
- 4.3 Herstellen talud ijsbaan
- 4.4 Vervangen kano/vissteiger en zwemsteiger
- 4.5 Herstellen/vervangen beschoeiing en aanmeerplaatsen botenclub
- 4.6 Opwaarderen openbare ruimte, bv. picknicksets en informatieborden
- 4.7 Upgrade graluxpaden en vaker maaien graspaden
- 4.8 Overleg sportclub behoud/verbetering sportmogelijkheden (ook jeugd)

5. Verenigingsleven

Wij streven naar een gezond verenigingsleven, in een gemeenschap waarin we ons met elkaar verbonden voelen en vrijwilligerstaken goed verdelen.

Analyse

Het verenigingsleven is van groot belang voor de leefbaarheid van ons dorp. Veel bewoners zijn lid van de Vereniging voor School en Dorp en/of de Sportclub. Binnen deze verenigingen worden vele activiteiten georganiseerd. De faciliteiten hiervoor zijn dik in orde. Met de Velemansdroom en de Plaaisterploats beschikken we over maar liefst twee dorpshuizen, beheerd door de Stichting. Als de versterking en verduurzaming straks zijn afgerond kunnen beide gebouwen er weer jaren tegenaan.

Hoe fijn het ook is om goede gebouwen te hebben, zonder vrijwilligers beginnen we niets. Gelukkig kent Tjuchem zeer actieve en ervaren vrijwilligers. Het zouden er alleen wel een paar meer mogen zijn. We merken dat het steeds moeilijker wordt om taken goed te verdelen, zonder dat de belasting per vrijwilliger te groot wordt. De beperkte aanwas van vooral jonge vrijwilligers vormt een bedreiging voor de toekomst en verdient daarom onze aandacht. Het uitvoeren van vrijwilligerstaken is niet alleen goed voor het dorp, maar geeft het individu voldoening en bevordert de mentale en fysieke gezondheid. Nieuwe bewoners worden door iemand van het bestuur bezocht om hen te informeren over wat er in Tjuchem zoal gebeurt en om te peilen welke behoeften er leven. Het zou goed zijn om na te denken over meer manieren om potentiële vrijwilligers te vinden.

De communicatie over wat er in het dorp speelt loopt via diverse kanalen. Het digitale aanbod is groot, met een website, nieuwsbrief, facebookpagina en intranetgroep (met Steendam). We kunnen deze kanalen mogelijk effectiever inzetten. Ook zou wellicht vaker de samenwerking met buurdorpen kunnen worden gezocht.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Actieve en ervaren vrijwilligers • Kwaliteit van voorzieningen, fysiek/digitaal • Veel activiteiten	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Steeds dezelfde handen verrichten het werk • Communicatie kan soms beter • Jeugd is te weinig betrokken
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Jeugd aantrekken voor vrijwilligerstaken • Communicatiekanalen effectiever inzetten • Samenwerking buurdorpen	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte aanwas van nieuwe vrijwilligers

Speerpunten

- 5.1 Meer (jonge) mensen aantrekken voor bestuur en vrijwilligerstaken
- 5.2 Communicatiekanalen effectiever inzetten
- 5.3 Intensiever samenwerken met buurdorpen

6. (Verkeers)veiligheid

Wij streven naar veilig leven en reizen in Tjuchem.

Analyse

We vinden het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in ons dorp. Over het algemeen is dat gelukkig zo. In geval van dreiging of nood kunnen we elkaar informeren via de Buurtpreventie groepsapp. De AED is aan vervanging toe.

Verkeersveiligheid is voor velen een zeer belangrijk thema. Vooral de hardrijders en de slechte staat van onderhoud worden steeds genoemd. Daarnaast zijn sommige kruisingen onoverzichtelijk. We gaan graag met de gemeente in overleg om te onderzoeken hoe de verkeersveiligheid kan worden verbeterd, zonder dat hulpdiensten en landbouwverkeer onnodig worden gehinderd.

Er leven veel ideeën om de snelheid terug te brengen, zoals drempels, het aanbrengen van een fietsstrook en verlichte huisnummers om de bewustwording te vergroten. Ook wordt ervoor gepleit om ontsluiting via de Laskwerderweg te stimuleren door het aanleggen van passeerstroken. De Hoofdweg zou juist minder aantrekkelijk gemaakt kunnen worden voor doorgaand verkeer, bijvoorbeeld door de aanleg van een koeienoversteekplaats. Spiegels kunnen onoverzichtelijke kruisingen veiliger maken.

Tijdelijke oplapwerkzaamheden volstaan niet meer als het gaat om de Weereweg, hier is een duurzame aanpak nodig. Wat ons betreft is bermverharding hier onderdeel van. Een andere route die om een duurzame oplossing vraagt is het voet/fietspad door het Huisweesterbos, zoals eerder genoemd bij het thema bereikbaarheid. Tot slot wordt het fietspad langs de ijsbaan genoemd als een voorbeeld van waar slecht onderhoud tot onveilige situaties leidt.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Rustige leefomgeving • Buurtapp Tjuchem veilig • Relatief weinig verkeer	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Staat van onderhoud soms slecht
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek snelheidsmaatregelen • Verlichte huisnummers buitengebied • Koeienoversteekplaats	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Gedrag, onveilig (te hard) rijden

Speerpunten

- 6.1 Vervangen AED
- 6.2 Snelheidsbeperkende maatregelen onderzoeken en toepassen
- 6.3 Aanbrengen passeerstroken Laskwerderweg
- 6.4 Plaatsen van spiegels op onoverzichtelijke kruisingen
- 6.5 Overleg en onderzoek verbeteren verkeersveiligheid
- 6.6 Duurzame aanpak Weereweg, inclusief bermverharding

7. Voorzieningen

Wij streven naar het faciliteren van de leefbaarheid met passende en robuuste voorzieningen.

Analyse

Bij voorzieningen draait het niet om stenen, maar om mensen die iets met elkaar ondernemen. Het zijn de activiteiten die zorgen voor reuring en verbinding en de voorzieningen die daar letterlijk en figuurlijk ruimte aan bieden. Het heeft daarom onze prioriteit om deze toekomstbestendig te maken.

De luxe van twee dorpshuizen komt met de verantwoordelijkheid om de kosten van exploitatie en onderhoud beheersbaar te houden. De Velemansdroom en de Plaaisterploats worden versterkt en verduurzaamd. Door koppelkansen te benutten beperken we de energielasten. Door te kiezen voor een multifunctionele vloer voor de Velemansdroom hoeven we niet steeds een beschermvloer te leggen en besparen we de vrijwilligers veel en fysiek zwaar werk. De buitenklok is stuk en willen we vervangen. De doucheruimtes en toiletten moeten nog worden gerenoveerd, waarbij we ook een mindervalidentoilet willen plaatsen. Beide gebouwen dienen goed rolstoeltoegankelijk te zijn. Bij de Plaaisterploats willen we een nieuwe opslagruimte realiseren, aangezien de container die er nu staat te klein en niet meer waterdicht is.

De parkeerplaatsen van beide dorpshuizen worden na de versterking opnieuw ingericht. Extra parkeergelegenheid zien we graag aan het begin van de Oude Heemweg, tegenover de kapel. De berm kan hiervoor worden voorzien van grasbetonblokken, waarbij het begin van de Koopmanslaan gelijk kan worden meegenomen.

Om de overlast van katten een halt toe te roepen willen we het zand in de speeltuin vervangen door speeltuintegels. Ook willen we graag een nieuw toestel plaatsen, aangezien de wipkip is overleden.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Kwantiteit en kwaliteit van voorzieningen	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Vloer Velemansdroom moet vernieuwd • Te weinig opslagruimte bij Plaaisterploats • Speeltuin wordt gebruikt als kattenbak
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Versterking en verduurzaming dorpshuizen • Herinrichting parkeerplaatsen • Multifunctionele vloer Velemansdroom	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenstijgingen onderhoud en energie

Speerpunten

- 7.1 Terugbrengen energielasten door verduurzaming
- 7.2 Plaatsing multifunctionele vloer Velemansdroom
- 7.3 Vervangen buitenklok Velemansdroom
- 7.4 Renovatie doucheruimtes en toiletten incl. rolstoeltoegankelijk maken
- 7.5 Extra opslagruimte realiseren bij Plaaisterploats
- 7.6 Parkeerplaatsen herinrichten en nieuw aanleggen bij Oude Heemweg
- 7.7 Verbeteren speeltuin, onder andere door aanbrengen speeltuintegels

8. Wonen en ondernemen

Wij streven naar een gemeenschap waarin er voor iedereen die dat wil een plek is.

Analyse

In Tjuchem staan ongeveer 125 woningen. In enkele gevallen gaat het om geschakelde en/of huurwoningen, maar het betreft hoofdzakelijk vrijstaande koopwoningen. Als gevolg van de aardbevingsproblematiek worden veel woningen versterkt en verduurzaamd, een gedeelte is ondertussen klaar. Er zijn vele regelingen voor verduurzaming en woningverbetering beschikbaar, waar vrij veel gebruik van gemaakt wordt.

De gemiddelde leeftijd van de inwoners van Tjuchem is relatief hoog. We vinden het belangrijk dat mensen op leeftijd hier kunnen blijven wonen zolang zij dat willen. Hiervoor is het noodzakelijk dat zij in hun eigen woning voldoende ondersteuning kunnen krijgen. We vinden het belangrijk dat de gemeente mantelzorgwonen en het levensloopbestendig maken van woningen faciliteert.

Hoewel we de oudere inwoners niet graag zien vertrekken, vinden we het positief dat de woningen die verkocht worden vaak jongere bewoners krijgen. De leefbaarheid is gebaat bij een gevarieerde samenstelling. Aangezien de doorstroming beperkt is zien we ruimte voor kleinschalige uitbreiding. Ook vinden we het belangrijk dat er in Tjuchem voldoende sociale huurwoningen beschikbaar blijven.

Kleinschalige bedrijvigheid aan huis moet mogelijk zijn, zolang dit geen overlast veroorzaakt.

We onderzoeken graag welke mogelijkheden er zijn om het wonen en werken in Tjuchem nog aantrekkelijker te maken. Hiertoe zullen we in gesprek gaan met de gemeente en Lefier. Daarnaast zullen we kijken of er binnen de zes Schilddorpen ideeën en mogelijkheden zijn.

Sterkten <ul style="list-style-type: none"> • Aantrekkelijke woningvoorraad • Het is fijn wonen in Tjuchem • Tjuchem biedt ruimte aan jong en oud	Zwaktes <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte doorstroming • Weinig gevarieerd woningaanbod
Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Regelingen voor verduurzaming/verbetering • Woningen worden verkocht aan jongeren • Stimuleren kleinschalige bedrijvigheid	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Schade en onveiligheid door aardbevingen • Te weinig woningen beschikbaar • Het mogelijk verdwijnen van huurwoningen • Ontbreken goede internetverbinding

Speerpunten

- 8.1 Verduurzamen en levensloopbestendig maken promoten en faciliteren
- 8.2 Kleinschalige woninguitbreiding mogelijk maken
- 8.3 Sociale huurwoningen behouden voor Tjuchem
- 8.4 Stimuleren kleinschalige bedrijvigheid
- 8.5 Onderzoeken hoe beter op behoeften kan worden aangesloten

Projectenlijst

Nr.	Beschrijving	Actie
1.1	Verharden voet/fietspad door Huisweesterbos	Uitvoeren
1.2	Aanleg snelle fietsverbinding naar Appingedam	Uitvoeren
1.3	Onderzoeken duurzame dorpsauto	Uitvoeren
1.4	Behoud van de afslag Geerlandweg	Agenderen
1.5	Betere verbindingen in het openbaar vervoer	Agenderen
2.1	Kwaliteitsimpuls beheer bossen, eventueel met beheergroep	Uitvoeren
2.2	Onderhoud en uitbreiding begrazing 't Kooilaand	Uitvoeren
2.3	Vernieuwen komportalen dorpsentrees	Uitvoeren
2.4	Geen uitbreiding windmolenparken	Agenderen
2.5	Passende herinrichting gaslocatie (geen munitiedepot)	Agenderen
3.1	Dorpspilot voor het opslaan van energie	Uitvoeren
3.2	Verduurzamen van de dorpshuizen, liefst aardgasvrij	Uitvoeren
3.3	Vervangen openbare verlichting door LED	Uitvoeren
3.4	Aanleg snel internet	Agenderen
3.5	Verbeteren van het elektriciteitsnetwerk	Agenderen
4.1	Aanpak tennisbaan, inclusief eventuele sanering en herinrichting	Uitvoeren
4.2	Vervangen elektriciteitskast ijsbaan	Uitvoeren
4.3	Herstellen talud ijsbaan	Uitvoeren
4.4	Vervangen kano/vissteiger en zwemsteiger	Uitvoeren
4.5	Herstellen/vervangen beschoeiing en aanmeerplaatsen botenclub	Uitvoeren
4.6	Opwaarderen openbare ruimte, bv. picknicksets en informatieborden	Uitvoeren
4.7	Upgrade graluxpaden en vaker maaien graspaden	Uitvoeren
4.8	Overleg sportclub behoud/verbetering sportmogelijkheden (ook jeugd)	Agenderen
5.1	Meer (jonge) mensen aantrekken voor bestuur en vrijwilligerstaken	Uitvoeren
5.2	Communicatiekanalen effectiever inzetten	Uitvoeren
5.3	Intensiever samenwerken met buurdorpen	Uitvoeren
6.1	Vervangen AED	Uitvoeren
6.2	Snelheidsbeperkende maatregelen onderzoeken en toepassen	Uitvoeren
6.3	Aanbrengen passeerstroken Laskwerderweg	Uitvoeren
6.4	Plaatsen van spiegels op onoverzichtelijke kruisingen	Uitvoeren
6.5	Overleg en onderzoek verbeteren verkeersveiligheid	Agenderen
6.6	Duurzame aanpak Weereweg, inclusief bermverharding	Agenderen
7.1	Terugbrengen energielasten door verduurzaming	Uitvoeren
7.2	Plaatsing multifunctionele vloer Velemansdroom	Uitvoeren
7.3	Vervangen buitenklok Velemansdroom	Uitvoeren
7.4	Renovatie doucheruimtes en toiletten incl. rolstoeltoegankelijk maken	Uitvoeren
7.5	Extra opslagruimte realiseren bij Plaaisterploats	Uitvoeren
7.6	Parkeerplaatsen herinrichten en nieuw aanleggen bij Oude Heemweg	Uitvoeren
7.7	Verbeteren speeltuin, onder andere door aanbrengen speeltuintegels	Uitvoeren
8.1	Verduurzamen en levensloopbestendig maken promoten en faciliteren	Agenderen
8.2	Kleinschalige woninguitbreiding mogelijk maken	Agenderen
8.3	Sociale huurwoningen behouden voor Tjuchem	Agenderen
8.4	Stimuleren kleinschalige bedrijvigheid	Agenderen
8.5	Onderzoeken hoe beter op behoeften kan worden aangesloten	Agenderen